

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1910. Första Kammaren. Nr 23.

Tisdagen den 19 april.

Kammaren sammanträdde kl. 3 e. m.

Justerades protokollet för den 12 i denna månad.

Upplästes och lades till handlingarna följande från justitiedepartementet ankomna

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 16 april 1910.

Till justitiedepartementet hade från stadsfullmäktige i Göteborg insändts en riksdagsmannafullmakt, utvisande att vid riksdagsmannaval, som af stadsfullmäktige den 14 april 1910 förrättats, borgmästaren *Erik Andreas Trana* blifvit utsedd till ledamot af Riksdagens Första kammare för tiden till den 1 januari 1912.

Vid den granskning af fullmakten, som företogs inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet samt vidare af vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakten icke någon anmärkning.

Protokoll öfver hvad sålunda förekommit skulle jämte den granskade fullmakten öfverlämnas till Första kammaren.

Efter uppdrag
Steno Stenberg.

Anmälades och bordlades jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 63, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående öfverlåtelse till Norrtälje stad af viss kyrkoherden i Norrtälje församlings pastorat på lön anslagen jord;

nr 64, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af mark från komministersbostället Tumba nr 2 i Botkyrka socken; och

nr 65, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående öfverlåtelse till Piteå stad af viss kyrkoherden i Piteå stadsförsamlings pastorat på lön anslagen jord.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran följande den 16 innevarande april bordlagda ärenden, nämligen statsutskottets utlåtanden nr 36—38, jordbruksutskottets utlåtanden nr 57—62 äfvensom Första kammarens tillfälliga utskotts utlåtande nr 11.

På framställning af herr talmannen beslöts, att jordbruksutskottets utlåtanden nr 63—65 skulle sättas främst bland betänkandena på föredragningslistan till morgondagens sammanträde.

Kammaren åtskildes kl. 3,08 e. m.

In fidem
A. v. *Krusenstjerna*.

Onsdagen den 20 april.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Herr statsrådet *Swartz* aflämnade Kungl. Maj:ts nedannämnda nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) med förslag till förordning angående särskild grund för beräkning af rösträtt och utgörande af utskyld eller annan afgift i förhållande till allmänna bevillningen;

2:o) med förslag till lag om ändrad lydelse af 18 § 34 punkten i lagen om val till Riksdagen;

3:o) angående årligt understöd åt biträdande postexpeditören Anna Maria Hammarstrand, född Flycht;

4:o) angående årliga understöd åt förra poststationsföreståndaren Hedvig Sofia Clementeoff och poststationsföreståndaren Helena Aurora Clementeoff;

5:o) angående befrielse för vissa förutvarande och nuvarande befattningshafvare vid statens järnvägar att gälda ersättningsbelopp, som i anmärkningsväg ådömts dem till återbetalning m. m.;

6:o) angående anslag för främjande af åtgärder till spridande af god och billig nöjeslitteratur;

7:o) angående anslag till undersökningar rörande ortnamn inom Älfsborgs län;

8:o) angående höjning af arvodet till amanuensen vid domkaptilet i Lund;

9:o) angående rektorn vid realskolan i Oskarshamn J. V. Asp-lunds tjänstårsberäkning för uppflyttning i högre lönegrad; och

10:o) angående beviljande af anslag till fortsatt utgifvande af tidskriften Sfinx.

Justerades protokollet för den 13 i denna månad.

Upplästes två inkomna läkareintyg, så lydande:

Att presidenten *Afzelius* t. f. af febersjukdom är förhindrad att delta i Riksdagens förhandlingar intygas. Sthlm d. 20. 4. 1910.

C. Hesselgren,
leg. läk.

Att ledamoten af Riksdagens Första kammare, herr *Ivar Wijk* på grund af akut febersjukdom (influensa?) är oförmögen att delta i riksdagsarbetet under de närmaste dagarna, intygas härmed. Stockholm den 19:de april 1910.

Erik Tengstrand,
legitimerad läkare.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning öfver följande af statsutskottet i dess memorial nr 23, punkten 1, föreslagna och af båda kamrarna godkända voteringsproposition :

»Den som, i likhet med Första kammaren, vill, att Riksdagen må

dels till provisorisk lönereglering för befattningshafvare i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 14 januari 1910 angifna grunder, på extra stat för år 1911 bevilja ett förslagsanslag af 10,370 kronor, däraf högst 270 kronor 83 öre må användas till höjning af vikariatsersättning under semester;

dels godkänna de under punkt 1 mom. B af statsutskottets utlåtande nr 10 upptagna villkor för åtnjutande af de nu ifrågavarande provisoriska aflöningstilläggen; samt

dels till iakttagande vid utbetalningen af de provisoriska aflöningstilläggen meddela de under punkt 1 mom. C i samma utlåtande intagna föreskrifter, röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra kammaren, afslagit såväl hvad utskottet hemställt som hvad Kungl. Maj:t föreslagit.»

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 128;

Nej — 17.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerad och afsändt till Andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 325, som upplästes och hvaraf inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 27 ja och 192 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 155 ja och 209 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nejpropositionen.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning öfver följande af statsutskottet i dess memorial nr 23, punkten 2, föreslagna och af båda kamrarna godkända voteringsproposition:

»Den som, i likhet med Första kammaren, vill, att Riksdagen må

dels till provisorisk lönereglering för befattningshafvare i medicinalstyrelsen, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 14 januari 1910 angifna grunder, på extra stat för år 1911 bevilja ett förslagsanslag af 18,930 kronor, däraf högst 612 kronor 50 öre må användas till höjning af vikariatsersättning under semester;

del godkänna de under punkt 1 mom. B. af statsutskottets utlåtande nr 10 upptagna villkor för åtnjutande af de nu ifrågavarande provisoriska aflöningstilläggen; samt

dels till iakttagande vid utbetalningen af de provisoriska aflöningstilläggen meddela de under punkt 1 mom. C i samma utlåtande intagna föreskrifter, röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra kammaren, afslagit såväl hvad utskottet hemställt som hvad Kungl. Maj:t föreslagit.»

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 118;

Nej — 23.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerad och afsändt till Andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 326, som upplästes och hvaraf inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 23 ja och 195 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 141 ja och 218 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nejpropositionen.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning öfver följande af statsutskottet i dess memorial nr 23, punkten 3, föreslagna och af båda kamrarna godkända voteringsproposition:

»Den som, i likhet med Första kammaren, vill, att Riksdagen må

dels å patent- och registreringsverkets omkostnadsstat uppföra ett förslagsanslag å 17,520 kronor till provisorisk lönereglering för den å verkets aflöningsstat upptagna personal att disponeras i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 14 januari 1910 angifna grunder;

dels godkänna de under punkt 1 mom. B af statsutskottets utlåtande nr 10 upptagna villkor för åtnjutande af de nu ifrågasvarande provisoriska aflöningsstilläggen; samt

dels till iakttagande vid utbetalningen af de provisoriska aflöningsstilläggen meddela de under punkt 1 mom. C i samma utlåtande intagna föreskrifter, röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra kammaren, afslagit såväl hvad utskottet hemställt som hvad Kungl. Maj:t föreslagit.»

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 127;

Nej — 17.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerad och afsändt till Andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 327, som upplästes och hvaraf inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 65 ja och 152 nej samt att båda kamrarnas sam-

manräknade röster befunnits utgöra 192 ja och 169 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelsen med japropositionen.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning öfver följande af statsutskottet i dess memorial nr 23, punkten 4, föreslagna och af båda kamrarna godkända voteringsproposition:

»Den som, i likhet med Första kammaren, vill, att Riksdagen må dels till provisorisk lönereglering för befattningshafvare i öfverintendentsämbetet, med undantag af kassören och bokhållaren, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 14 januari 1910 angifna grunder, på extra stat för år 1911 bevilja ett förslagsanslag af 6,550 kronor, däraf högst 145 kronor må användas till höjning af vikariatsersättning under semester;

dels godkänna de under punkt 1 mom. B af statsutskottets utlåtande nr 10 upptagna villkor för åtnjutande af de nu ifrågasvarande provisoriska aföningstilläggen; samt

dels till iakttagande vid utbetalningen af de provisoriska aföningstilläggen meddela de under punkt 1 mom. C i samma utlåtande intagna föreskrifter, röstar

Ja;

Den det nej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra kammaren, afslagit såväl hvad utskottet hemställt som hvad Kungl. Maj:t föreslagit.»

Vid omröstnings slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 116;

Nej — 27.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerad och afsänt till Andra kammaren, ankom därifrån ett protokollutdrag, nr 328, som upplästes och hvaraf inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 14 ja och 204 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 130 ja och 231 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nejpropositionen.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning öfver följande af statsutskottet i dess memorial nr 23, punkten 5, föreslagna och af båda kamrarna godkända voteringsproposition:

»Den som, i likhet med Första kammaren, vill, att Riksdagen må

dels till provisorisk lönerreglering för befattningshafvare i statistiska centralbyrån, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 14 januari 1910 angifna grunder, på extra stat för år 1911 anvisa ett förslagsanslag af 7,570 kronor, däraf högst 225 kronor må användas till vikariatsersättning under semester;

dels godkänna de under punkt 1 mom. B af statsutskottets utlåtande nr 10 upptagna villkor för åtnjutande af de nu ifrågavarande provisoriska aflöningstilläggen; samt

dels till iakttagande vid utbetalningen af de provisoriska aflöningstilläggen meddela de under punkt 1 mom. C i samma utlåtande intagna föreskrifter, röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra kammaren, afslagit såväl hvad utskottet hemställt som hvad Kungl. Maj:t föreslagit.»

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 118;

Nej — 25.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerad och afsändt till Andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 329, som upplästes och hvaraf inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 23 ja och 196 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 141 ja och 221 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nejpropositionen.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning öfver följande af statsutskottet i dess memorial nr 23, punkt 6, föreslagna och af båda kamrarna godkända voteringsproposition:

»Den som, i likhet med Första kammaren, vill, att Riksdagen må

dels för beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 14 januari 1910 angifna grunder, af

provisoriska aflöningstillägg att utgå till vissa befattningshafvare vid nationalmuseum på extra stat för år 1911 anvisa ett förslagsanslag af 4,395 kronor, däraf högst 25 kronor må användas till höjning af vikariatersättning under semester;

dels godkänna de under punkt 1 mom. B af statsutskottets utlåtande nr 10 upptagna villkor för åtnjutande af de nu ifrågavarande provisoriska aflöningstilläggen; samt

dels till iakttagande vid utbetalningen af de provisoriska aflöningstilläggen meddela de under punkt 1 mom. C af samma utlåtande intagna föreskrifter, röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej.

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra kammaren, afslagit såväl hvad utskottet hemställt som hvad Kungl. Maj:t föreslagit.»

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda.

Ja — 122;

Nej — 23.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerad och afsändt till Andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 330, som upplästes och hvaraf inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 117 ja och 100 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 239 ja och 123 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med japropositionen.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning öfver följande af bevillningsutskottet i dess memorial nr 15, punkten 1, föreslagna och af båda kamrarna godkända voteringsproposition:

»Den, som i likhet med Första kammaren vill, att bestämmelserna rörande *Klass I* i den under 8 § A) *Bouppteckning* af ifrågavarande förordning intagna tariffen, skola erhålla följande lydelse:

Klass I. För andel, som på grund af arf eller testamente tillkommer bröstarfvinge eller på grund af testamente efterlevande make eller bröstarfvinges afkomling, utgör stämpelafgiften

	60 öre	{för hvarje fulla 100 kr.} {af andel som uppgår till}	1,000 kr.,	men icke till	2,000 kr.
	80 »	»	2,000 »	»	4,000 »
1 kr.	»	»	4,000 »	»	6,000 »
1 » 20	»	»	6,000 »	»	8,000 »
1 » 40	»	»	8,000 »	»	10,000 »
1 » 60	»	»	10,000 »	»	12,000 »
1 » 80	»	»	12,000 »	»	15,000 »
2 »	»	»	15,000 »	»	20,000 »
2 » 20	»	»	20,000 »	»	25,000 »
2 » 40	»	»	25,000 »	»	40,000 »
2 » 60	»	»	40,000 »	»	55,000 »
2 » 80	»	»	55,000 »	»	75,000 »
3 »	»	»	75,000 »	»	100,000 »
3 » 20	»	»	100,000 »	»	150,000 »
3 » 40	»	»	150,000 »	»	225,000 »
3 » 60	»	»	225,000 »	»	325,000 »
3 » 80	»	»	325,000 »	»	450,000 »
4 »	»	»	450,000 »	och därutöver.	

röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen i likhet med Andra kammaren beslutit, att bestämmelserna rörande *Klass I* i den under 8 § A) *Bouppteckning* af ifrågavarande förordning intagna tariffen skola erhålla följande lydelse:

Klass I. Andel etc. (lika med utskottet).

andelsbelopp	procenttal	skattebelopp	ökning för hvarje fullt 100-tal kr., som faller mellan de i kol. I an- gifna andelsbeloppen
kr.	%	kr.	kr.
1,000	0.6	6	1.00
2,000	0.8	16	1.20
4,000	1.0	40	1.60
6,000	1.2	72	2.00
8,000	1.4	112	2.40
10,000	1.6	160	2.80
12,000	1.8	216	2.80
15,000	2.0	300	2.80
20,000	2.2	440	2.80
30,000	2.4	720	3.20
40,000	2.6	1,040	3.60
50,000	2.8	1,400	3.60

andelsbelopp	procenttal	skattebelopp	ökning för hvarje fullt 100-tal kr., som faller mellan de i kol. I an- gifna andelsbeloppen
kr.	%	kr.	kr.
65,000	3.0	1,950	3.80
85,000	3.2	2,720	4.00
110,000	3.4	3,740	4.30
140,000	3.6	5,040	4.70
170,000	3.8	6,460	5.10
200,000	4.0	8,000	5.50
300,000	4.5	13,500	6.50
400,000	5.0	20,000	7.50
500,000	5.5	27,500	8.50
600,000	6.0	36,000	9.50
700,000	6.5	45,500	10.50
800,000	7.0	56,000	11.50
900,000	7.5	67,500	12.50
1,000,000	8.0	80,000	

För högre belopp utgår stämpelafgiften med 8 procent.»

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 137;

Nej — 8.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerad och afsändt till Andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 331, som upplästes och hvaraf inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 87 ja och 132 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 224 ja och 140 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med japropositionen.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning öfver följande af bevillningsutskottet i dess memorial nr 15, punkten 3, föreslagna och af båda kamrarna godkända voteringsproposition:

»Den, som i likhet med Första kammaren vill, att rubriken till *Klass II*, i den till ifrågavarande författningsrum hörande tariffen skall erhålla följande lydelse:

Klass II. För andel, som på grund af arf eller testamente tillkommer fader, moder, broder (halfbroder), syster (halfsyster) eller

broders (halfbroders) eller systers (halfsysters) afkomling eller på grund af testamente akademi, vetenskapligt samfund, allmänt undervisningsverk, stipendiefond eller pensionsanstalt, likasom ock sjuk- eller fattigvårdsinrättning eller annan from stiftelse, utgör stämpelafgiften

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen i likhet med Andra kammaren beslutit, att omförmälda rubrik skall erhålla följande lydelse:

Klass II. Andel — — — (lika med utskottets förslag — — — systers (halfsysters) afkomling så ock annan testamentstagare än sådan, som vid klass I omförmäles.»

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 130.

Nej — 15.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justeradt och afsändt till Andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 332, som upplästes och hvaraf inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 91 ja och 127 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 221 ja och 142 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med japropositionen.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning öfver följande af bevillningsutskottet i dess memorial nr 15, punkten 3, föreslagna och af båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med Första kammaren vill, att skatteskalan för Klass II af den till ifrågavarande författningsrum hörande tariffen skall erhålla följande lydelse:

	60 öre	{för hvarje fulla 100 kr.}	200 kr.,	men icke till	500 kr.
	80	{af andel som uppgår till}			
	80	»	500	»	1,000
1 kr.	»	»	1,000	»	1,500
1 » 20	»	»	1,500	»	2,000
1 » 40	»	»	2,000	»	2,500
1 » 60	»	»	2,500	»	3,000
1 » 80	»	»	3,000	»	3,500
2 »	»	»	3,500	»	4,000
2 » 20	»	»	4,000	»	4,500
2 » 40	»	»	4,500	»	5,000
2 » 60	»	»	5,000	»	5,500
2 » 80	»	»	5,500	»	6,000
3 »	»	»	6,000	»	6,500
3 » 20	»	»	6,500	»	7,000
3 » 40	»	»	7,000	»	7,500
3 » 60	»	»	7,500	»	8,000
3 » 80	»	»	8,000	»	8,500
4 »	»	»	8,500	»	10,000
4 » 20	»	»	10,000	»	12,000
4 » 40	»	»	12,000	»	15,000
4 » 60	»	»	15,000	»	20,000
4 » 80	»	»	20,000	»	25,000
5 »	»	»	25,000	»	30,000
5 » 20	»	»	30,000	»	35,000
5 » 40	»	»	35,000	»	40,000
5 » 60	»	»	40,000	»	45,000
5 » 80	»	»	45,000	»	50,000
6 »	»	»	50,000	»	60,000
6 » 20	»	»	60,000	»	75,000
6 » 40	»	»	75,000	»	95,000
6 » 60	»	»	95,000	»	120,000
6 » 80	»	»	120,000	»	150,000
7 »	»	»	150,000	»	185,000
7 » 20	»	»	185,000	»	225,000
7 » 40	»	»	225,000	»	270,000
7 » 60	»	»	270,000	»	320,000
7 » 80	»	»	320,000	»	375,000
8 »	»	»	375,000 kr. och därutöfver.		

röstas

Ja;

Den, det ej vill, röstas

:

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen i likhet med Andra kammaren beslutit att omförmälda skatteskala skall erhålla följande lydelse:

andelsbelopp	procenttal	skattebelopp	ökning för hvarje fullt 100-tal kr., som faller mellan de i kol. I. angifna andelsbeloppen
kr.	%	kr.	kr.
200	0.6	1.20	0.90
500	0.8	4	1.20
1,000	1.0	10	1.80
2,000	1.4	28	2.60
3,000	1.8	54	3.40
4,000	2.2	88	4.20
5,000	2.6	130	5.00
6,000	3.0	180	5.50
20,000	4.8	960	6.80
50,000	6.0	3,000	7.20
60,000	6.2	3,720	7.80
80,000	6.6	5,280	8.60
100,000	7.0	7,000	8.70
130,000	7.4	9,620	9.10
200,000	8.0	16,000	9.50
300,000	8.5	25,500	10.50
400,000	9.0	36,000	11.50
500,000	9.5	47,500	12.50
600,000	10.0	60,000	13.50
700,000	10.5	73,500	14.50
800,000	11.0	88,000	15.50
900,000	11.5	103,500	16.50
1,000,000	12.0	120,000	

För högre belopp utgår stämpelafgiften med 12 procent.»

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 139;

Nej — 5.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerad och afsändt till Andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 333, som upplästes och hvaraf inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 86 ja och 128 nej, samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 225 ja och 133 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med japropositionen.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning öfver följande af bevillningsutskottet i dess memorial nr 15, punkten 4, föreslagna och af båda kamrarna godkända voteringsproposition:

»Den som, i likhet med Första kammaren, vill, att skatteskalan för Klass III af den till ifrågakommande författningsrum hörande tariffen skall erhålla följande lydelse:

1 kr.	{för hvarje fulla 100 kr.} {af andel, som uppgår till}	200 kr., men icke till	500 kr.
1 > 50 öre	> >	500	> > 1,000 >
2 >	> >	1,000	> > 1,500 >
2 > 50 >	> >	1,500	> > 2,000 >
3 >	> >	2,000	> > 2,500 >
3 > 50 >	> >	2,500	> > 3,000 >
4 >	> >	3,000	> > 3,500 >
4 > 50 >	> >	3,500	> > 4,000 >
5 >	> >	4,000	> > 4,500 >
5 > 50 >	> >	4,500	> > 5,000 >
6 >	> >	5,000	> > 5,500 >
6 > 50 >	> >	5,500	> > 6,000 >
7 >	> >	6,000	> > 6,500 >
7 > 50 >	> >	6,500	> > 7,000 >
8 >	> >	7,000	> > 7,500 >
8 > 50 >	> >	7,500	> > 10,000 >
9 >	> >	10,000	> > 15,000 >
9 > 50 >	> >	15,000	> > 20,000 >
10 >	> >	20,000	> > 25,000 >
10 > 50 >	> >	25,000	> > 30,000 >
11 >	> >	30,000	> > 35,000 >
11 > 50 >	> >	35,000	> > 40,000 >
12 >	> >	40,000	> > 50,000 >
12 > 50 >	> >	50,000	> > 65,000 >
13 >	> >	65,000	> > 85,000 >
13 > 50 >	> >	85,000	> > 110,000 >
14 >	> >	110,000	> > 140,000 >
14 > 50 >	> >	140,000	> > 175,000 >
15 >	> >	175,000	> > 215,000 >
15 > 50 >	> >	215,000	> > 260,000 >
16 >	> >	260,000	kr. och därutöfver.

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen i likhet med Andra kammaren beslutit, att omförmälda skatteskala skall erhålla följande lydelse:

andelsbelopp	procenttal	skattebelopp	ökning för hvarje fullt 100-tal kr., som faller mellan de i kol. I an- gifna andelsbeloppen.
kr.	%	kr.	kr.
200	1	2	1.80
500	1.5	7.50	2.50
1,000	2	20	4
2,000	3	60	6
3,000	4	120	8
4,000	5	200	10
5,000	6	300	12
6,000	7	420	12
10,000	9	900	12
30,000	11	3,300	15
60,000	13	7,800	16
175,000	15	26,250	18
260,000	16	41,600	—

För högre belopp utgår stämpelafgiften med 16 %.*

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 140;

Nej — 5.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerad och afsändt till Andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 334, som upplästes och hvaraf inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 82 ja och 127 nej, samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 222 ja och 132 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med japropositionen.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran jordbruksutskottets nästlidne dag bordlagda utlåtanden nr 63—65.

Vid ånyo skedd föredragning af statsutskottets den 16 och 19 innevarande april bordlagda utlåtande nr 36, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för uppvärmningsanordningar i vissa institutionsbyggnader vid universitetet i Lund, biföll kammaren hvad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Om anslag till undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater. Föredrogs ånyo statsutskottets den 16 och 19 innevarande månad bordlagda utlåtande nr 37, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för anordnande af undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater.

I en den 25 februari 1910 till Riksdagen aflåten, till statsutskottets förberedande behandling öfverlämnad proposition (nr 121) hade Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af protokollet öfver ecklesiastikärenden samma dag föreslagit Riksdagen att, för anordnande vid epidemisjukhusen i Stockholm, Göteborg, Malmö och Uppsala af klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater, på extra stat för år 1911 anvisa ett anslag af 6,000 kronor, att användas enligt af Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

Utskottet hade på anförda grunder hemställt, att Riksdagen måtte för anordnande vid epidemisjukhusen i Stockholm, Malmö och Uppsala af klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater på extra stat för år 1911 anvisa ett anslag af 4,880 kronor, att användas enligt af Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

Herr Björck: I Kungl. Maj:ts proposition kallas denna fråga mycket stor och i utskottets betänkande säges, att den ifrågasatta undervisningen är af behovet i hög grad påkallad. Således är det erkänt, att denna fråga bör hafva framgång och lösas. Den är svår därför, att på de vanliga sjukhusen, där klinikanter mottagas, man icke intager sådana sjuka hvarom här är fråga. Men den är svår äfven därför, att materialet är i så hög grad växlande.

Det förhåller sig nu så, att vissa epidemiska sjukdomar, dess bättre mycket sällan, förekomma i vårt land såsom fläcktyfus, pest, kolera, koppor o. s. v. Den sistnämnda sjukdomen förekommer dock emellanåt i Göteborg, där den föres in från fartyg, som inlöpa där. Däremot förekomma ofta sådana epidemiska sjukdomar som skarlakansfeber, croup, difteri och mässling, och det är därför viktigt, att den unge läkaren får undervisning om, hur han skall snabbt igenkänna och behandla dessa sjukdomar. Han bör då också lära huru de skola skötas för att de icke skola komma att sprida smitta. I statsrådsprotokollet säges därför, att det är alls icke för mycket, om dessa sjukhus, hvars upplåtande för ändamålet af vederbörande erbjudits, för att staten där skall kunna fostra sina klinikanter, blifva fyra, ty farhågan att icke äga tillgång till tillräckligt undervisningsmaterial, synes, säger departementschefen »böra föranleda till, att man försäkras sig om möjlighet till undervisning i epidemiologi å alla fyra ifrågasatta sjukhus, ehuru, om man blott räknar efter antalet kurser och kursdeltagare, tre eller till och med blott två kunde vara nog. På sådant sätt kan man bättre lämpa sig efter tillfälliga förhållanden i fråga om tillflödet af sjukdomsfall å de olika sjukhusen. Den besparing, som skulle kunna vinnas genom att man

inskränkte sig till anlåtande af tre eller möjligen två sjukhus, blir ju förhållandevis ej stor, hvaremot det måste anses såsom en synnerligt betydande fördel att för den hittills eftersatta och dock så viktiga kliniska undervisningen i epidemiologi så vidt möjligt hafva ständig tillgång till ett stort och omväxlande sjukdomsmaterial.» Det kan ju lätt hända, att på en ort dessa sjukdomar under en viss tid alls icke förekomma, så att den orten är befriad från dessa sjukdomar, och då är det till ingen nytta att sända klinikanter dit. Fyra sjukhus torde därför icke alls vara för mycket för ändamålet. Särskildt vore det synnerligen olämpligt, om man skulle undantaga Göteborgs epidemisjukhus, där det årligen behandlas öfver 1,000 fall af epidemisjukdomar, af hvilka fall öfver 100 kräfva operativa ingrepp, nämligen skarlakansfeber o. s. v. Det vore således enligt min mening praktiskt, om de fyra ifrågasatta sjukhusen tagas i anspråk och det för dem afsedda anslaget icke minskas. Den besparingen, som vinnes genom ett bifall till statsutskottets förslag i stället för till Kungl. Maj:ts är, det kan man rent ut säga, en bagatell. Det är nämligen en summa på fattiga 1,100 kronor, som utskottet prutat — för att denna undervisning icke skall blifva fullt effektiv! Tycka herrarne verkligen, att det är en besparing, som man kan fästa afseende vid? Min tro är den, att icke någon af herrarne, när Ni tänkt öfver saken, skall påstå det! Låt oss därför gifva, hvad Kungl. Maj:t begärt eller 6,000 kronor. Jag vet icke, hur man bättre skall kunna använda dessa 1,100 kronor än om man går med på Kungl. Maj:ts förslag och får den epidemiologiska undervisningen ordnad på ett lämpligt sätt. För öfrigt är det en tanke, som föresväfvat mig — något som hvarken förekommer i propositionen eller i utskottets utlåtande — och det är den, att många redan färdiga läkare skulle önska en månads kurs på dessa sjukhus. Äfven om härom ingenting blifvit upptaget i propositionen, så skall nog icke Kungl. Maj:t neka sådana läkare att gå med på dessa kurser. Det skulle vara till ovärderlig nytta för alla, men i synnerhet för sådana läkare, som äro eller tänka blifva stadsläkare, ty det är gifvet, att de i resp. småstäder få sköta epidemiska sjukhusen.

Alltså yrkar jag, att kammaren i detta fall bifaller Kungl. Maj:ts proposition, och jag ber herrar statsutskottsledamöter, att de på denna punkt måtte gifva med sig. Jag tror icke att man skall behöfva ångra ett sådant steg.

Herr statsrådet Lindström: Då här har yrkats bifall till Kungl. Maj:ts proposition i föreliggande fråga, skall jag be att få med några ord stödja detta förslag.

Såsom herrarne veta, har under de senare åren skett en ganska väsentlig omläggning af den medicinska undervisningen, af läkarutbildningen. Den ledande tanken vid denna omläggning har varit, att man icke i så hög grad som förr skall lita till bokläsning, utan att man skall tillmätta större utrymme åt vederbörandes

*Om anslag till
undervisning i
epidemiologi åt
medicine
kandidater.
(Forts.)*

praktiska tjänstgöring. Hvad som vidtagits i detta speciella fall är för öfrigt endast en tillämpning af den allmänna pedagogiska grundsatzen, att man bör skaffa de studerande ett så vidsträckt undervisningsmaterieell som möjligt. Trots att emellertid mycket i detta afseende gjorts, finnes det ännu, såsom den föregående ärade talaren omnämnde, en ganska väsentlig brist i vår läkarutbildning. Förhållandet är nämligen det, att för närvarande såsom förut kommer kanske det stora flertalet läkare ut till sin själfständiga verksamhet utan att hafva skaffat sig annan kunskap om de epidemiska sjukdomarna än den, som de fått i sina böcker, och än mindre hafva de deltagit i sådana sjukdomars behandling. Det kan således inträffa, att läkaren kommer ut i sin verksamhet utan att ha sett ett fall af difteri, ett fall af skarlakansfeber eller mässling. Detta innebär en betydande brist i vår läkarutbildning, och det är denna brist, som den proposition hvilken utskottets föreliggande utlåtande afser, har till syfte att undanröja.

Nu är frågan den, huru man skall kunna råda bot på den bristen. I det afseendet äro meningarna mellan Kungl. Maj:t och statsutskottet delade. Kungl. Maj:t har föreslagit, att undervisningskurser i epidemiologi för blifvande läkare skola inrättas vid de fyra större epidemisjukhusen i Sverige, nämligen i Stockholm, Göteborg, Malmö och Uppsala, och har Kungl. Maj:t för ändamålet äskat ett anslag på 6,000 kronor. Statsutskottet har ur detta förslag uteslutit sjukhuset i Göteborg och nedsatt summan med i rundt tal 1,100 kronor.

Det torde väl vara riktigt, att om man blott ser på antalet af de medicine kandidater, som behöfva dylik undervisning, skulle kurser för dem kunna inrättas vid tre af dessa sjukhus, ja, kanske vid endast två, allt under förutsättning, att epidemisjukhusens beläggning med sjukdomsfall vore jämn och konstant. Men så är icke förhållandet. Det ligger i de epidemiska sjukdomarnas natur, att de uppträda sporadiskt och ryckvis, och att frekvensen af en viss epidemisk sjukdomsform kan vara ringa vid ett tillfälle samt mycket hög vid ett annat, och att det kan vara olika frekvens för de olika sjukhusen. Det kan t. ex. hända, att det i Göteborg finnes mycket stor tillgång på sjukdomsfall i koppor eller mässling, under det att dessa sjukdomsformer icke förekomma vid de andra sjukhusen. Det är för att skaffa de studerande utsikt till att äga, såvidt möjligt och görligt är, en stadig tillgång till ett tillräckligt undervisningsmaterieell, som Kungl. Maj:t har i sin proposition jämväl upptagit det stora epidemisjukhuset i Göteborg.

Jag hade naturligtvis samma tanke som utskottet, när frågan för mig förelåg: kan man icke begränsa sjukhusens antal till tre? Den tanken ligger så nära till hands. Men jag gjorde mig då den invändningen: ponera att man vidtager en sådan ändring! Hur skall man då förfara, om vid det sjukhus, man utesluter, det på en viss tidpunkt skulle finnas tillgång till de sjukdomsfall, som för under-

visningen behöfdes, under det att dessa fall icke funnes vid de andra sjukhusen? För en sådan eventualitet ansåg jag mig icke kunna på taga mig ansvaret, men vilja utskottet och Riksdagen göra det, så må det vara deras ensak.

Om anslag till undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater.
(Forts.)

Summan af det anförda blir, att då det gäller att afhjälpa en betydande brist — hvilken äfven är uttryckligen erkänd — i vår svenska läkarutbildning, så bör man göra det på sådant sätt, att man har garantier för att bristen verkligen blir i görligaste mån afhjälpt. Kan man nu vinna detta genom denna ringa utgiftsökning, som det här gäller, bör man väl också anvisa det högre anslaget, ty icke skola väl för en så stor fråga 1,000 eller 1,100 kronor spela en afgörande roll. Dessutom vill jag säga, att i realiteten kommer icke ökningen, om man anslår medel äfven till sjukhuset i Göteborg, att blifva 1,100 kronor, utan den kommer att reduceras med besparingen, som uppstår i kostnaderna för de medicine kandidater, som eljest skulle ha gått till andra sjukhus, men nu icke behöfva göra det.

Jag tror därför, att kammaren icke bör taga på sig ansvaret för att hafva vidtagit en sådan anordning, att man, när man nu skall skicka ut de medicine kandidaterna, kan stå inför den eventualiteten, att man icke har något ställe, till hvilket man kan skicka dem.

Herr Lindgren: Efter de båda anföranden, som hållits, kunde jag ju nöja mig med att ansluta mig till den förste talarens yrkande om bifall till Kungl. Maj:ts proposition. Emellertid, då jag begärt ordet, innan jag visste, att dessa talare ämnade uppträda, så skulle jag vilja peka på, huru ofantligt liten anslagsökning det här är fråga om och hvad man vinner genom att bevilja dessa 1,100 kronor utöfver hvad statsutskottet tillstyrkt, eller anslå just hvad Kungl. Maj:t äskat. Vinsten är, att man får ett helt stort sjukhus till sitt förfogande för syftet, och det betyder ofantligt mycket. Redan detta att Göteborgs epidemisjukhus från början ställes till förfogande för den epidemiologiska undervisningen, är någonting mycket värdefullt. Om vi en gång i vårt land få den epidemiska sjukvården rationellt ordnad, hvartill hör, att en ordentlig epidemisjukvård inrättas äfven på landsbygden, så komma äfven där utan tvifvel ganska betydande sjukhus att för ändamålet uppföras. Då är önskemålet enligt mitt förmenande, att äfven dessa må kunna tagas i anspråk för den undervisning, hvarom här är fråga. När en epidemi uppträder, gäller det att begränsa densamma till den plats, där den först uppträdt. Den praktiska undervisningen i de epidemiska sjukdomarna måste förläggas till dessa platser, hvarför det blir nödvändigt, att man i undervisningens intresse förfogar öfver epidemisjukhusen i samtliga större städer. Kan man för närvarande nå detta mål genom beviljande af det begärda anslaget af 6,000 kronor, så tror jag, att det icke är mycket skäl att afpruta 1,100 kronor på detsamma. Jag ber därför att få yrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag.

*Om anslag till
undervisning i
epidemiologi åt
medicine
kandidater.
(Forts.)*

Herr Windahl: Enhvar, som har någon personlig erfarenhet af de medicine studerandenas hittills varande praktiska undervisning i epidemiska sjukdomars igenkännande och behandling, måste naturligtvis hälsa med glädje det förslag, som nu framkommit, att denna praktiska undervisning icke längre skall inskränkas till polikliniska fall på de vanliga sjukhusen, där sådana smittosamma sjukdomar naturligtvis, så fort som möjligt, måste afvisas, utan att undervisningen numera kan komma att ske på epidemisjukhus, där de studerande hafva tillfälle att få närmare deltaga i undersökning och behandling af sådana sjukdomar, som det här är fråga om. Detta är så mycket viktigare, som på senare tider beträffande dessa sjukdomar det har tillkommit åtskilliga undersöknings- och behandlingsmetoder, som det näppeligen går för någon att sätta sig in i, så framt han icke är i tillfälle att få, kan man säga, dag och natt följa de sjukas behandling.

Den undervisning, som nu är föreslagen, är en månads praktisk tjänstgöring på vissa epidemisjukhus, och denna månad är förlagd under ett sådant skede af de studerandes studier, att de dessförinnan skola hafva undanjort den väsentliga sjukhustjänstgöringen i öfrigt. Mot en sådan begränsning af denna undervisning är naturligtvis intet att säga; den kan ju icke gärna bli längre. Men hvad som däremot är af största vikt är, att denna månad, som de få uteslutande ägna åt dessa viktiga sjukdomar, verkligen blir utfylld på det mest lämpliga sätt, d. v. s. att de sjukhus blifva begagnade, där det verkligen finnes material för de studerande att taga reda på och följa. I den Kungl. propositionen äro föreslagna fyra sjukhus för denna undervisning, men statsutskottet har undandragit det ena, nämligen det i Göteborg. Vore det så, att på de andra ställena, nämligen i Uppsala, Malmö och Stockholm, materialet alltid vore tillräckligt, vore detta utan tvifvel bekvämast. I Stockholm skulle mottagas fyra kandidater i sänder och, med den jämkning i fråga om tjänstgöringstid, som blir nödvändig, och smärre dröjsmål därvid, blir det cirka 40 studerande, som därifrån kunna utgå om året. För de återstående, som i regel torde uppgå till 25 å 30 i medeltal om året, återstå Uppsala och Malmö, där på hvardera stället 2 i sänder skulle mottagas. Nu visar det sig emellertid, att på dessa sjukhus materialet kan vara under långa tider mycket ringa, i all synnerhet vid en jämförelse med sjukmaterialet i Stockholm och Göteborg. Jag har här på en förteckning satt upp för ett par år, månad för månad det antal fall utaf de vanligaste sjukdomarne och de viktigaste, som det här är fråga om, nämligen scharlakansfeber, difteri och nervfeber, som förekommit i Stockholm, Göteborg, Malmö och Uppsala, och därvidlag i fråga om Upsala räknat in äfven de fall, som förekommit i Uppsala landsdistrikt, emedan sjuka från landsorten få komma in på Uppsala epidemiska sjukhus, om de också icke alltid göra det. En blick på denna förteckning visar alldeles otvetydigt, hvilken stor skillnad, som råder i fråga om tillfällen för de stude-

rande att följa sådana sjukdomsfall i Uppsala och Malmö, jämfördt med Stockholm och Göteborg, där i regel, såsom naturligt är, ett mycket stort material finnes.

För min del anser jag det vara mycket olyckligt, om de medicine studerandena vid denna tidpunkt skulle behöfva gå och vänta på att fullgöra denna sista månad af sin tjänstgöring endast därför att det icke finnes några sjuka på de sjukhus, dit de blifvit hänvisade. Kostnaderna blifva så ytterst ringa, för att samtliga dessa fyra sjukhus skola blifva öppnade, enligt de erbjudanden, som gjorts från de respektive kommunerna. Det blir i regel endast minimisumman, d. v. s. 5,000 kronor, som behöfver komma till användning, och den skiljer sig ju endast på ett par hundra kronor ifrån hvad statsutskottet föreslagit.

Jag ber att för min del få yrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag.

*Om anslag till
undervisning i
epidemiologi åt
medicine
kandidater.
(Forts.)*

Herr vice talmannen: Då kammarens samtliga läkare hafva förenat sig om att söka hålla den kungl. propositionen vid lif, är det väl också all utsikt, att den blir oskadad, så mycket snarare som den skavank eller kanhända, rättare sagdt, den svaga punkten i den kungl. propositionen, mot hvilken utskottet vändt sig, är ganska obetydlig. Emellertid kan jag ju i alla fall få säga, att statsutskottets motivering icke är så illavulen, ty den är baserad på den kungl. propositionen, och i den kungl. propositionen har icke betonats det, som man i dag så starkt framhållit. Jag behöfver naturligtvis icke säga, att också statsutskottet anser det i hög grad vara önskvärdt, att våra blifvande läkare få undervisning i epidemiologi, och det kan nog också vara rätt, såsom den förste talaren, doktor Björck, sade, att äfven de redan varande läkarne behöfva sådan undervisning. Men frågan har utvecklats på följande sätt. Hos Kungl. Maj:t var redan bestämdt, att det skulle blifva kurser i epidemiologi på tre epidemiska sjukhus, nämligen i Stockholm, Göteborg och Malmö. När man så i Uppsala fick höra detta, ville man också där hafva en sådan kurs. Och det fann man ganska naturligt, och så föreslog Kungl. Maj:t, att äfven en kurs skulle hållas i Uppsala, fastän det, enligt hvad i propositionen är tydligen visadt, var tillräckligt med tre. Efter de siffror att döma, som sålunda föreligga, tyckte också utskottet, att det var nog med tre. Och så tyckte man det vara riktigast att förlägga dem till de ställen, där det fanns medicinsk undervisning, nämligen vid Karolinska institutet i Stockholm samt vid universitetssjukhuset i Uppsala och det i Malmö. Ja, Malmö är ju detsamma som Lund. Herrarne behöfva icke skratta åt det, ty det är ett faktum. Det var nog med att anordna kurser på dessa tre ställen. Man hade beräknat, att tillsammans 120 medicine kandidater skulle kunna erhålla undervisning på de fyra ställena. Men efter det medeltal, som man fått angående under åren 1887—1908 legitimerade läkare, så var det blott 60 kandidater, som behöfde undervisning. Då kunde man godt pruta af en kurs och

Om anslag till undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater. spara 1,120 kronor. Detta är ju en småmula, men små smulor äro också bröd, och därför tyckte man, att det var allt skäl att pruta.

Det kunna naturligtvis herrarne väl förstå, att statsutskottets ledamöter icke hafva något emot, om herrarne vilja lägga till 1,120 kronor till den summa, som utskottet föreslagit. Emellertid kan jag ju yrka bifall till utskottets förslag.

Efter det öfverläggningen ansetts härmed slutad, gjordes i enlighet med de därunder förekomna yrkandena propositioner, först på bifall till hvad utskottet i föreliggande utlåtande hemställt samt vidare därpå, att Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning skulle bifallas; och förklarades den senare propositionen vara med öfvervägande ja besvarad.

Vid förnyad föredragning af statsutskottets den 16 och 19 i denna månad bordlagda utlåtande nr 38, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande af medel till lönefyllnad åt vikarien för tjänstledige kassören och bokhållaren hos fängvårdsstyrelsen Walter Engblom, biföll kammaren hvad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Ang. försäljning af till förra länsmansbostället Eker nr 8 hörande andel i ett soldattorp. Föredrogs ånyo jordbruksutskottets den 16 och 19 innevarande månad bordlagda utlåtande nr 57, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af till förra länsmansbostället Eker nr 8 i Örebro län hörande andel i ett soldattorp.

I en till Riksdagen aflåten, till jordbruksutskottet för förberedande behandling remitterad proposition, nr 113, af den 4 april 1910 hade Kungl. Maj:t, under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen medgifva, att, sedan G. Olsson i Ekers by jämte öfrige enskilde delägare i ett stamroten nr 85 tillhörande soldattorp i Ekers socken af Örebro län å offentlig auktion den 4 februari 1908 försålt torpet i dess helhet till skomakaren Gustaf Vilhelm Pettersson i Ängstorp, berörda försäljning måtte, på vissa i statsrådsprotokollet angifna villkor, godkännas i hvad densamma afsåge kronan såsom ägare af förra länsmansbostället $\frac{1}{2}$ mantal Eker nr 8 tillhörande andel i berörda soldattorp.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot föreliggande framställning, hade i nu föredragna utlåtande hemställt, att Riksdagen måtte bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Herr Bäckström: Jag vågar begära återremiss till utskottet utaf detta ärende. Anledningen är, att jag vill söka åt mig rädda möjligheten af, att min motion i ärendet kan blifva behandlad sam-

tidigt med den kungl. propositionen. Denna min omtalade motion är visserligen väckt inom den grundlagsstadgade tiden, men detta ärende, som ju tillhör den art, som i utskotten vanligen hastigt behandlas och sällan röna något motstånd, denna proposition var redan i jordbruksutskottet behandlad, innan min motion kom dit. Utlåtandet var uppsatt och justeradt, och det borde sålunda till kamrarna afgå.

I min motion yrkar jag icke ändring utaf något af de villkor för försäljning, som är föreslaget i den kungl. propositionen, utan jag yrkar endast tillägg utaf ett villkor, som är betingadt af den del, om jag så får säga, i saken, som arrendatorn af detta kronohemman har. I min motion redogör jag för, att i kungl. domänstyrelsens kontrakt med arrendatorn är det förelagdt arrendatorn att utan ersättning afstå denna andel i soldattorpet, när kronan det påkallar. Detta villkor har blifvit måhända underkänt, kanske endast förbisedt, i kungl. domänstyrelsens utlåtande. I denna sak har det gått till så, som det väl i regel med åtkomsten tillgår, att de enskilda personer, som äro delägare i en samfällighet med kronan, sälja helt enkelt den här fastigheten under förbehåll af godkännande af kronan. Så har det gått till här också. Soldattorpet hade sålts kronan oåtspord, och det förefaller åtminstone mig ganska tydligt, att vid det förhållandet, att kronan ännu icke har gjort anspråk på, att arrendatorn utan ersättning skall afstå sin andel i soldattorpet, är det väl lämpligt att respektera den rätt, som arrendatorn har till afkomsten af torpet. Detta torp såldes med tillträdesrätt den 1 april 1908, således för två år sedan. Det betalades då dels kontant och dels med ränteskyldighet från den dagen. Följaktligen inneha de enskilda säljarne det räntebelopp, som på kronans andel i köpeskillingen har kunnat upplöpa. Nu har jag i min motion yrkat, att jämte de af regeringen föreslagna villkoren skulle tilläggas det, att dessa säljare vore skyldiga att tillhandahålla två års ränta å dessa penningar för att till arrendatorn lämnas såsom skäligt vederlag för den afkomst, han kunnat hafva af torpet under åren. Det innebär sålunda ingen orättvisa mot dessa säljare, utan det undanröjer möjlighet till tvister i denna sak. Att beloppet är ringa synes mig icke böra i någon mån kunna inverka, att det behandlas såsom en småsak och undanskjutes. Domänintendenten i länet har haft den uppfattningen, att arrendatorn har rätt i sitt påstående, och Konungens befallningshafvande i Örebro län har delat samma uppfattning.

Jag vågar tro, att sedan dessa upplysningar, som meddelats i motionen, kommit till jordbruksutskottets kännedom, det icke skall motsätta sig eller resa upp något hinder mot återremissen, helst det är alldeles tydligt, att om köparen erhåller ett beslut i den form, som här föreligger, lär man icke kunna ta ut någon ränta ifrån denne från den 1 april 1908. Det förefaller mig emellertid, som om det skulle vara mycket svårt för kronan att kunna själf undgå att betala åtminstone någon ersättning till arrendatorn. Jag har där-

Ang. försäljning af till förra länsmanshustället Eker nr 8 hörande andel i ett soldattorp.
(Forts.)

Ang. försäljning af till förra länsmansbostället Eker nr 8 hörande andel i ett soldattorp. (Forts.)

för anledning att tro, att det kan finnas befogade skäl för en återremiss.

Jag ber att få yrka bifall därtill.

Öfverläggningen förklarades härmed slutad, hvarefter herr talmannen yttrade, att beträffande föreliggande utlåtande annat yrkande ej framstälts, än att utlåtandet skulle visas åter till utskottet.

Sedermera gjordes propositioner, först på bifall till utskottets hemställan samt vidare på återremiss; och förklarades den senare propositionen vara med ja besvarad.

Vid ånyo skedd föredragning af jordbruksutskottets den 16 och 19 innevarande april bordlagda utlåtanden:

nr 58, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande af två till förra länsmansbostället Bossgård nr 3 i Östergötlands län hörande lägenheter,

nr 59, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af vissa områden från kungsgården Räfsnäs nr 1 i Södermanlands län,

nr 60, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning till Mjölby kommun af ett till förra sergeantsbostället Hulje nr 5 Södergården i Östergötlands län hörande område,

nr 61, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af en tomt hörande till ett invid Jörns järnvägsstation beläget område af kronoparken Västra Jörnsmarken i Västerbottens län, och

nr 62, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse till Sophiahemmet af visst område å kungl. Djurgården,

biföll kammaren hvad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Om alkoholmissbrukets motarbetande.

Föredrogs ånyo Första kammarens tillfälliga utskotts den 16 och 19 i denna månad bordlagda utlåtande, nr 11, i anledning af inom Andra kammaren väckt motion rörande alkoholmissbrukets motarbetande.

Med föranledande af en utaf herr *Knut Kjellberg* inom Andra kammaren i ämnet väckt motion, nr 205, hade kammarens tillfälliga utskott i afgifvet utlåtande föreslagit, att Andra kammaren för sin del ville besluta, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t hemställa, det Kungl. Maj:t ville låta utreda, under hvilka förhållanden rusdryckshandteringen i riket måtte kunna så regleras, att, efter lämplig öfvergångstid, all försäljning, tillverkning och införande

i riket af vin, brännvin, sprit, likörer och därmed likställda varor samt öl och andra maltdrycker med mera än tre procents alkoholhalt till annat än medicinskt, tekniskt och vetenskapligt ändamål måtte vara förbjudna, samt för Riksdagen framlägga denna utredning jämte de förslag, densamma kunde föranleda.

Om alkoholmissbrukets motarbetande.
(Forts.)

Andra kammaren hade godkänt utskottets hemställan, hvarefter ärendet öfverlämnats till Första kammaren, som hänvisat detsamma till förberedande behandling af sitt första tillfälliga utskott.

Sistnämnda utskott hade i nu föredragna utlåtande erinrat, att uti en inom Första kammaren vid detta års riksdag väckt motion, nr 43, i hvars syfte herrar K. von Geijer och Sam. Clason instämt, hade herr Hildebrand, ehuru med olika motivering, väckt förslag om skrifvelse till Kungl. Maj:t af samma innehåll, som herr Knut Kjellberg i sin motion föreslagit, samt att, sedan detta utskott af anförda skäl hemställt om bifall till herr Hildebrands yrkande, Första kammaren godkänt sitt utskotts hemställan, endast med följande tillägg: »äfvensom för Riksdagen framlägga de förslag, till hvilka utredningen kan föranleda.»

Vidare hade utskottet, som icke funnit vare sig motiveringen till herr Kjellbergs förevarande motion eller hvad i Andra kammarens utskotts yttrande anförts böra föranleda ändring uti det af Första kammaren på samma yrkande som i nämnda motion redan fattade beslut, hemställt, att Första kammaren icke måtte biträda hvad Andra kammaren i ärendet beslutit.

Herr Eklund: Säkerligen är jag icke den ende ledamoten här i kammaren, som har den uppfattningen, att det skulle vara synnerligen önskvärdt, om kamrarna kunde enas om ett beslut, så att ett positivt resultat i fråga om den tilltänkta utredningen rörande rusdryckslagstiftningen vunnes vid nu pågående riksdag. Beklagligt nog synas emellertid utsikterna härför vara skäligen små, ehuru väl kamrarna äro fullkomligt öfverens därom, att en utredning bör begäras, och ehuru den skiljaktiga meningen kamrarna emellan uteslutande har afseende på utredningens natur och omfattning.

Man kan ju säga, att det är en både reell och formell skillnad mellan de båda kamrarnas ståndpunkter. Sådant Andra kammarens beslut här föreligger, kan man ju säga, att kammaren i detsamma gifvit erkännande åt totalförbud såsom ett medel i kampen mot alkoholismen. I Första kammarens beslut återigen finnes icke något sådant erkännande; det är i detta afseende fullkomligt objektivt. Detta är den reella skillnaden mellan de båda ståndpunkterna. Den formella skillnaden återigen är den, att Första kammaren vill hafva en allsidig och mångomfattande utredning, under det Andra kammaren vill begränsa den till, »under hvilka förhållanden» rus-

Om alkohol-
missbrukets
motarbetande.
(Forts.)

dryckshandteringen i riket må kunna så regleras, att o. s. v. totalförbud efter viss tid må kunna införas.

Nu förefaller det mig, att man med rätt kan fråga: Finnes icke möjlighet till åstadkommande af sammanjämkning mellan de olika uppfattningarna? Jag tror för min del, att med litet god vilja skulle detta icke vara omöjligt. Då denna fråga senast behandlades i Första kammaren — jag vill minnas den 5 sistlidne mars — inskräpte herr vice talmannen hos mig med känd kraft och skicklighet, att jag icke borde betvifla kammarens goda vilja att åstadkomma åtgärder till lösning af nykterhetsfrågan. Jag vill nu bjuda till att rätta mig efter denna uppmaning; och i kraft därpå vågar jag vädja till kammaren att icke ställa sig alldeles afvisande mot Andra kammarens hemställan, utan försöka att om möjligt åstadkomma ett beslut, som Andra kammaren sedermera skulle kunna gå med på. Utskottet afvisar helt enkelt medkammarens hemställan, men jag tror för min del, att det vore både klokare och riktigare, om Första kammaren i stället för att följa utskottet, sökte att jämka i någon liten mån på sin ståndpunkt i nyss omförmälda syfte. Jag tager mig friheten att framställa ett förslag i sådan riktning, äfven om jag icke gör det med någon entusiasm och till och med hyser betänkligheter däremot, men emedan jag anser det lyckligt, om åtminstone ett utredningsbeslut vid innevarande riksdag blefve fattadt. Mitt förslag går ut på, att Första kammaren så till vida skulle biträda Andra kammarens beslut, att det samma antoges med utbytande af orden »under hvilka förhållanden» mot orden »huruvida och på hvad sätt». Om nu Första kammaren skulle vilja gå med på ett sådant beslut, har den enligt mitt förmenande i afseende å den reella skillnaden helt och hållet häfdat sin ståndpunkt, så att beslutet blir fullständigt objektivt, och Andra kammaren har däremot fått rätt i fråga om den formella skillnaden, så att utredningen begränsas blott till ett totalförbud. Det förefaller mig som, om Första kammaren nu ville taga detta steg till sammanjämkning, det bör finnas utsikt till att Andra kammaren skulle kunna gå med på detta och vi därigenom åtminstone finge ett beslut om utredning fattadt vid innevarande års riksdag.

Man skall kanske möjligen invända mot mitt förslag, att det på visst sätt kan sägas gifva mindre vägledning än det beslut, som Första kammaren i anledning af herr Hildebrands motion redan fattat, ity att nämnda beslut särskildt betonar att utredningens syfte skall vara framställande af förslag till åtgärder för bekämpande af alkoholmissbruket. Enligt min uppfattning är detta uttryck, såsom jag framhöll, då frågan förra gången diskuterades, så allmänt hållet, att det i själfva verket icke har något värde. För resten äro väl alla, hvilka åsikter de än må hafva i nykterhetsfrågan, af den bestämda uppfattningen, att alkoholmissbruket måste bekämpas, och synes det mig således icke nödvändigt att i klämman framhålla önskvärdheten af lagstiftning i sådan riktning.

Jag hemställer således, att herr talmannen behagade göra proposition på, att Första kammaren så till vida biträde Andra kammarens beslut, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t hemställa, det Kungl. Maj:t ville låta utreda, huruvida och på hvad sätt rusdryckshandteringen i riket må kunna så regleras o. s. v. lika med Andra kammarens beslut.

Om alkoholmissbrukets motarbetande.
(Forts.)

Grefve Lagerbjelke: Det är icke länge sedan denna kammare, på motion af herr Hildebrand rörande alkoholmissbrukets motarbetande fattat beslut, som går ut på en saklig, allsidig utredning af denna fråga i hela dess vidd. Sedermera har Andra kammaren, på motion af herr Kjellberg med samma yrkande som herr Hildebrand, fattat beslut i samma fråga och därvidlag betydligt kringskurit motionärens yrkande. Den förre talaren, som medgifver, att det råder en både formell och reell skillnad mellan kamrarnas beslut, föreslår emellertid en sammanjämkning. Ja, det är tydligt, att, om kamrarna kunde ena sig för vinnande af ett positivt beslut vid denna riksdag, det vore särdeles önskvärdt, men det förslag den förre talaren i sådant afseende har väckt kan jag för min del icke gilla, ty det går egentligen ut på, att denna kammare skulle snart sagdt till alla delar biträda medkammarens beslut. De ord, hvilka den förre talaren föreslog skulle utbytas, voro »under hvilka förhållanden» mot »huruvida och på hvad sätt». Det är efter mitt förmenande bara ett lekande med ord. Jag anser, att skillnaden mellan kamrarnas beslut i sak fortfarande skulle kvarstå. Skulle nu denna kammare följa utskottets hemställan, tror jag dock icke, att följderna skulle bli sådana, att något positivt resultat icke uppnåddes, ty när nu Andra kammaren uttalat sig för totalförbud och denna kammare uttalat sig för en allsidig utredning, som äfven omfattar totalförbud, lär det vara ganska uppenbart, att Kungl. Maj:t kommer att ställa till med en utredning i denna fråga, och detta så mycket hellre som det redan finnes en kommitté tillsatt för att utreda möjligheten af det allmännas frigörande från beroendet af rusdryckshandteringen. Då jag således icke kan se några rent praktiska olägenheter af att kammaren icke tillmötesgår det förslag, som herr Eklund väckt, får jag för min del yrka bifall till utskottets hemställan.

Sedan öfverläggningen förklarats härmed slutad yttrade herr vice talmannen, som för en stund öfvertagit ledningen af kammarens förhandlingar, att i afseende på nu föredragna utlåtande yrkats, dels att hvad utskottet hemställt skulle bifallas, dels ock, af herr *Eklund*, att kammaren skulle biträda Andra kammarens i ärendet fattade beslut med den ändring, att orden »under hvilka förhållanden» utbyttes mot »huruvida och på hvad sätt».

Härefter gjordes propositioner jämlikt dessa yrkanden och förklarades propositionen på bifall till utskottets hemställan vara med öfvervägande ja besvarad.

Föredrogos och hänvisades till konstitutionsutskottet, Kungl. Maj:ts denna dag aflämnade nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) med förslag till förordning angående särskild grund för beräkning af rösträtt och utgörande af utskyld eller annan afgift i förhållande till allmänna bevillingen; och

2:o) med förslag till lag om ändrad lydelse af 18 § 34 punkten i lagen om val till Riksdagen.

Upplästes en inkommen skrifvelse af följande lydelse:

Till Riksdagens Första kammare.

På grund af hälsoskäl får jag vördsamt anhålla om entledigande från det mig lämnade uppdrag att vara ledamot af Riksdagens särskilda utskott nr 2.

Stockholm den 20 april 1910.

G. Rudebeck.

På gjord proposition biföll kammaren herr Rudebecks berörda anhållan.

Herr vice talmannen erhöll på begäran ordet och yttrade: Med anledning af kammarens nu fattade beslut ber jag få föreslå, att kammaren måtte besluta att välja en suppleant i detta särskilda utskott och att denna suppleant måtte väljas nästkommande lördag. Denna hemställan bifölls.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts under sammanträdet aflämnade nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) angående årligt understöd åt biträdande postexpeditören Anna Maria Hammarstrand, född Flycht;

2:o) angående årliga understöd åt förra poststationsföreståndaren Hedvig Sofia Clementeoff och poststationsföreståndaren Helena Aurora Clementeoff;

3:o) angående befrielse för vissa förutvarande och nuvarande befattningshafvare vid statens järnvägar att gälda ersättningsbelopp, som i anmärkningsväg ådömts dem till återbetalning m. m;

4:o) angående anslag för främjande af åtgärder till spridande af god och billig nöjeslitteratur;

5:o) angående anslag till undersökningar rörande ortnamn inom Älfsborgs län;

6:o) angående höjning af arfvodet till amanuensen vid domkapitlet i Lund;

7:o) angående rektorn vid realskolan i Oskarshamn J. V. Asp-lunds tjänstårsberäkning för uppflyttning i högre lönegrad; och

8:o) angående beviljande af anslag till fortsatt utgifvande af tidskriften Sfinx.

Upplästes och godkändes konstitutionsutskottets förslag till Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse af § 17 i förordningen om landsting den 21 mars 1862.

Anmälades och bordlades statsutskottets utlåtanden och memorial: nr 5, angående regleringen af utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel, innefattande anslagen till sjöförvarsdepartementet;

nr 39, i anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut i vissa frågor rörande anslag under riksstatens andra hufvudtitel;

nr 40, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående vissa ändringar i bestämmelserna rörande statsunderstöd till enskilda läroanstalter jämte en i ämnet väckt motion; och

nr 41, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående anordnande af elektrisk belysning och värmeledning inom vissa delar af Vadstena hospital.

Ledighet från riksdagsgörömlen beviljades:

herr Ekströmer under 14 dagar från den 22 innevarande april;

» Paulson » 10 » fr. o. m. den 25 innevarande april.

Justerades nio protokollsutdrag för denna dag.

På framställning af herr talmannen beslöts, att statsutskottets utlåtanden och memorial nr 5 och 39—41 skulle sättas främst på föredragningslistan till nästa sammanträde.

Kammaren åtskildes kl. 2,24 e. m.

In fidem
A. v. *Krusenstjerna*.

Fredagen den 22 april.

Kammaren sammanträdde kl. 3,30 e. m.

Justerades protokollet för den 15 i denna månad.

Upplästes följande två ingifna läkarintyg:

Att ledamoten af Riksdagens Första kammare, majoren m. m. herr *Aaby Ericsson* på grund af muskelreumatism och nervinflammation tills vidare är förhindrad att delta i riksdagsarbetet, intygas härmed.

Stockholm den 21 april 1910.

L. Forsmark,
Legit. läkare.

Ledamoten af Riksdagens Första kammare herr öfverste *C. G. Hult*, som lider af Enteritis acuta (akut tarmkatarr), är tillsvidare oförmögen att bevista Riksdagens sammanträden.

Stockholm den 21 april 1910.

G. A. Alvin,
leg. läkare.

Upplästes och godkändes bevillningsutskottets förslag till Riksdagens skrifvelse, nr 74, till Konungen, i anledning af dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse af 3, 8, 41 och 58 §§ af förordningen den 18 september 1908 angående stämpelafgiften, dels ock i ämnet väckta motioner.

Vid föredragning af nedannämnda från Andra kammaren ankomna protokollsutdrag:

nr 337, med delgifning af nämnda kammares beslut öfver dess tillfälliga utskotts utlåtande, nr 32, angående väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående utredning rörande arbetslösheten i Sverige m. m., och

nr 342, med delgifning af samma kammares beslut öfver dess tillfälliga utskotts utlåtande, nr 34, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående förläggande af ett fyrskepp vid Ölands södra udde

beslöt Första kammaren hänvisa dessa ärenden till sitt tillfälliga utskott nr 1.

Vid föredragning af ett från Andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 338, med delgifning af nämnda kammares beslut öfver dess tillfälliga utskotts utlåtande, nr 33, rörande herr Sandquists motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående skolungdomens fostran till sparsamhet,

beslöt Första kammaren hänvisa detta ärende till sitt tillfälliga utskott nr 2.

Anmälades och bordlades jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 66, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående statens öfvertagande af kostnaderna för väghållningsbesvärets utgörande å landet m. m.,

nr 67, i anledning af väckta motioner om höjning af det i årets statsverksproposition äskade förslagsanslaget för bidrag till väghållning på landet och om ändrad lydelse af 60 § i lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet,

68, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående statens öfvertagande af halfva kostnaden för underhåll af allmän väg, bro och färja på landet,

69, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående revision af lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet,

70, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående revision af lagen om enskilda vägar på landet, och

71, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ändrade grunder för statsbidraget till vinterväghållningen.

Föredrogs, men bordlades ånyo på flere ledamöters begäran, statsutskottets den 20 innevarande månad bordlagda utlåtande nr 5.

Vid föredragning af statsutskottets den 20 innevarande april bordlagda memorial nr 39, i anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut i vissa frågor rörande anslag under riksstatens andra hufvudtitel, godkändes de i detta memorial föreslagna voteringspropositioner.

Föredrogos, men bordlades ånyo, på flera ledamöters begäran statsutskottets den 20 i denna månad bordlagda utlåtanden nr 40 och 41.

Justerades fem protokollsutdrag för denna dag.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades friherre *Gyllenstierna* från innevarande dag till den 2 nästinstundande maj.

På framställning af herr talmannen beslöts, att jordbruksutskottets utlåtanden nr 66—71 skulle sättas främst bland utskottsbetänkandena på föredragningslistan till morgondagens sammanträde.

Kammaren åtskildes kl. 3,46 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.
